

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr.

V administraciji prejeman velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravništvo in ekspedijer v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Sementiških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenšči nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-štev. 74.

Štev. 3.

V Ljubljani, v sredo 5. januarija 1898.

Letnik XXVI

Razglašenje Gospodovo.

Praznik treh Kraljev je zadnji mej božičnimi prazniki ter nas spominja, da nauk in milost novoporojenega Sina božjega nista namenjena samo narodu, iz katerega je izšel Odrešitelj, marveč vsem narodom naj se glasi božji nauk resnice, pravice in ljubezni. Temu nauku naj se klanjajo vsi, tudi veljaki sveta, tudi javno življenje, temu naj služi šola, časopisje in posebe še vse delovanje duhovnikov in drugih katoličanov.

V tem oziru je važna papeža Leona XIII. najnovejša okrožnica, izdana meseca decembra l. l. in namenjena v prvi vrsti kanadskim škofom. Vravna obširno šolsko vprašanje, zaradi katerega je ondi nastal velik konflikt mej svetnim in cerkvenim oblastvom. V tem oziru pravi Leon XIII.: »Pravica in razum zahtevata, da najdejo gojenci v šolah ne le vednost pouk, marveč tudi moralna navodila, ki naj so v soglasju z nauki njih vere, navodila, brez katerih vsaka vzgoja ne le ni koristna, ampak samo škodljiva. Odtod potreba katoliških učiteljev in pa potreba vravnati šolo tako, da je ves pouk v popolnem soglasju z načeli katoliške vere.«

To pa ni v škodo šolstvu, kajti Leon XIII. poudarja, da treba skrbeti, naj se šolstvo vedno bolj spopolnjuje, da napreduje, da se dviga na vedno višji nivo. Ni namreč nobene vrste studij in nobenega napredka človeškega znanja, ki bi se ne mogla v lepem soglasju družiti z načeli naše vere.

Glede časopisja pravi Leon XIII. v tej okrožnici: »Pojasnovati in braniti vse to, kar smo do-

sedaj omenjali, je mej katoličani vzlasti važna naloga onih, ki so se posvetili delu pri časopisju, vzlasti pri dnevnikih. Da bi se pač vsikdar spominjali svojih dolžnostij! Branijo naj goreče in pogumno vse, kar zadeva resnico, pravico, blagor cerkve in družbe, in sicer tako, da so vedno dostojni, v osebnih vprašanjih spoštljivi, v vseh stvareh pa vmerjeni. Posebno spoštovanje naj gojé nasproti veljavi škofov in sploh vsem zakonitim oblastvom. Čem težavnejši so časi, tem večja je nevarnost za razdvojeitev in zato morajo tem bolj skrbeti, da ostanejo jedini v mislih in dejanjih, ker brez jedinstva ni skoraj ali bolje popolno nič upanja, doseči predmet skupnih naših želj.«

Kakor povsod tudi v tej okrožnici vzpodbuja Leon XIII. katoličane in posebe še duhovne za socialno delo, ker je vera brez del mrtva.

V tem oziru se nam zdi zelo zanimiva in času primerna knjižica, katero je izdal abbé Soulange-Bodin v Parizu*. V tej knjigi se ozira vzlasti na veliko mestno življenje, ki se pa vedno bolj širi tudi po manjših mestih ter je zato občeznimivo. Mej drugim pravi: Nekdanje župnikovanje, ki je nekako upravljanje ljudij spreobrnjenih in zvestih, ne zadostuje več v mnogih krajih potrebam družbe, ki je nastala zopet paganska. V tem oziru bi se moralo spopolniti z mesti misijonarjev; moderni svečenik torej ne sme več biti samo svečenik v zakristiji marveč svečenik apostol, po načinu prvih apostolov. On si naj zna pridobiti pot do ljudij, ki ne hodijo več k njemu, mora se brigati zanje, proučevati njih materialne in socialne

* Lettres à un séminariste, par un curé de Faubourg, Paris, Bloud et Barral 4. rue Madame.

potrebe in pričenjati kjer treba svoje poslanstvo z deli izključno gospodarskimi in socialnimi, ki bodo nujna priprava za versko delo**. — V tem oziru naj torej naši somišljeniki krepko nadaljujejo pričeto socialno delo, ker blagor ljudstva mora nam biti najvišji zakon. Ako bi nam zopet še očital kedo, da se s tem novodobni katolicizem oddaljuje od prvotnega krščanstva, ne bomo v tem oziru z delom prenehali, ker vemo, da so to puhlice od razumnih mož že davno obsojene ter da v tem posnemamo le božjega Odrešitelja, ni je množicam v puščavi poleg svojih božjih naukov poskrbel tudi vsakdanjega kruha. Kedor tega ne ume, nima pojma o krščanstvu niti prvotnem niti novodobnem, kakor ga oznanjuje papež Leon XIII.

** La paroisse ancienne, qui est un mode d'administration de gens convertis et fidèles, ne répond plus, dans bien des régions, aux besoins d'une société redevenue païenne. Elle doit être en ces endroits complétée par des postes de missionnaires; le prêtre moderne ne doit donc plus être uniquement, comme le desirerent nos ennemis, un prêtre de sacristie, mais un prêtre apôtre, à la manière des premiers apôtres. Il doit savoir aller au peuple, qui ne va plus à lui, se mêler à lui, étudier ses besoins matériels et sociaux et commencer, s'il le faut, son apostolat par des oeuvres purement économiques et sociales, qui seront la préparation nécessaire des oeuvres religieuses.

Politične tožbe na Hrvatskem.

Mažaronska stranka na Hrvatskem se boji najhujše opozicijskega časopisja, pa jej je tudi glavna skrb, da ga po mogočnosti zatira. Ni bilo dosta tej stranki, da se opozicijski časopisi plenijo po redarstvu, zaustavljajo druga izdanja ter prečijo razprodavanja, nego so izposlovali v

LISTEK.

Življenje.

(N. V. Gogolj.)

Bednemu sinu pustinje se je sanjalo:

Veliko Sredozemno morje se razteza pred njegovimi očmi in s treh različnih strani ga obdajajo: razbeljeni bregovi afriški z vitkimi palmami, sirijske gole pustinje in obljudeno od morja razrito evropsko obrežje.

V oglu med mirnim morjem stoji Egipet. Piramida se dviga nad piramido; granitski stebri gledajo s sivimi očmi sfinks; neštevilno stopnjice vodi do njega in on, starec, katerega preživlja veliki Nil, stoji veličastno, okičen s tajnimi znamenji in svetimi živalmi; nepremično kot začaran in kot nestrohljiva mumija stoji in zre.

Razposlala je proste naselbine vesela Grška. Sredozemno morje mrgoli otokov, poraščenih z zelenimi gozdiči; trte, smokve in oljke prigiblajo svoje veje, iz katerih se cedi med in teče olje, k tlom; stebri, beli kot devične grudi se vrste v krogu v razkošnem drevesnem mraku; mramor diha strast, oživiljen je od čudovitega dleta in s štidom se veseli svojih prekrasnih form, z grozdom ovit, s tirsami in čašami v rokah postal je hipoma sredi šumnega plesa in ostal začaran. —

Mladi in krasni žreci, z razpuščenimi kodri so pogledali navdušeno in izrazovito s svojimi črnimi očmi. Piščali iz trstja, cimbele in drugo muzikalno orodje miglja previto z bršljanom. Ladije se tolpe, kakor muhe okolu Roda in Kercire, sladostrastno prepuščajoč svoja jadra dihanju vetra. In vse je mirno, vse nepremično, kot da je okamenelo.

Železni Rim stoji grozeč z gozdom kopij in groznim bliskom svetlih mečev, vpirajoč na vse zavistne svoje oči in iztezajoč žilavo desnico. Tudi on je nepremičen kot vse drugo in niti ne zgane s svojimi levjimi udi.

Ves vzduh nebesnega oceana visi težko nad svetom. Veliko Sredozemno morje šumi, kakor da so zbrani vsi narodi pred strašnim sodnikom na sodni dan.

In izpregovori Egipet, zgibaje vitke palme, samotne prebivalce svojih ravnin in stresaje iglaste vrhove svojih obeliskov: »Narodi, poslušajte! jaz jedini sem spoznal in razumel tajnost življenja, tajnost človeka. Vse je ničev. Čemu je umetnost, čemu naslada, čemu pač slava in slavohlepje? Smrt, smrt vlada nad svetom in človekom! Vse požira smrt, vse živi radi smrti! Daleč, daleč je čas, ko se bode človek otrešel teh spon! Pa li pride kdaj oni čas, dan ustajenja? Proč vse želje, proč veselje! Višje zidaj piramido ubogi človek, da si vsaj nekoliko podaljšaš svojo bedno eksistenco!«

In govorila je kot nebo, kot jutro, kot mladost jasna, svetla grška zemlja in slišalo se je mesto besedij, kakor dihi piščali: »Življenje je radi življenja. Živi, a vživaj tudi veselje in radost svojega življenja, naslajaj se z njim! Delaj, da vživaj! Glej, kako je bujno in prekrasno vse v prirodi, kako žije in klije vse v soglasju! Vse je na svetu, vsega je dosti; še bogovi nimajo vsega tega; samo skrbi, da si pridobiš! Naslajaj se Bogu podobni in plemeniti vladalec sveta, venčaj si s hrastom in laborom prekrasno svoje čelo! vozi se v nevarnem diru, vodeč konje pri bliščečih igrah! Prosta in plemenita duša si ne želi bogastva in koristi in ni skopa! — Dleto, paleta in piščal, ti so postavljeni, da vladajo svet, njih vladarica pa je — lepota. Ovijaj si z bršljanom in grozdem svojo blagovonječo glavo in prekrasno glavico svoje sramožljive družice! Življenje je radi življenja, radi naslade, — človek, skrbi le, da bodeš vreden naslade.«

In začne govoriti z železom pokriti Rim, stresaje blestoči gozd kopij: »Jaz sem razkril tajnost človeškega življenja. Mir je človeku škodljiv; uniči ga popolnoma celo duševno življenje! Malenkostna je za dušo umetnost in naslada. Prava naslada je v gigantskih željah. Neznatno je življenje človeka in narodov brez velikih slavnih činov, ono je le životarenje. Slave si želi, človek, slave! V nerazumnem veselju, oglušen od udarcev železnega

predzadnjem saborskem zasedanju vodje te stranke, da se je odstranila porota za tiskovne prekršaje. Čim je bila sprejeta ta nova postava, po kateri spadajo takozvane osebne razžalitve po časopisih pred navadno sodnijo in ne pred poroto, planili so nasprotniki opozicije z vso jezo na »Obzor« in »Katoliški List«, Glavni junak in vodja je bil poznati dr. Fr. Spevec, po katerem se tudi omenjena postava imenuje lex Spevec, ker je sprejeta največ po njegovem posredovanju. Njemu so se pridružili še neki drugi tožniki, češ da jih je »Obzor« razžalil, ker je sprejel proti njim napisane dopise. Žal da morejo taki ljudje računati na vseh svojih pravnih pred navadno sodnijo, dočim se ni nobeden upal tožiti dotičnih časopisov, dokler je veljala še porota. Že potem si more vsakdo misliti, kakšne so te njihove pravde, ker se niso upali stopiti ž njimi pred porotnike. Razume se, da bi bile tudi obsodbe čisto drugače izpale nego po sedanjem postopku. Dr. Spevca je najhuje peklo, ker ga je Obzorov urednik profesor Pasarić napadal radi dvoboja, na kateri ga je bil on pozval, ali Pasarić ni hotel sprejeti poziva, češ da se on noče biti, ker je dvoboj od katoliške cerkve strogo zabranjen. »Obzor« pa je Spevca opisal tudi kot bivšega činovnika ter mu oponašal marsikaj nepostavnega v njegovem ravnanju. To je bil povod tožbi. Urednik Pasarić se je izvrstno branil ter sijajno dokazal svoje trditve. Tako temeljito in logično je sestavljena njegova obramba, da bi ga bila porota brez dvoma proglasila nedolžnim. A če tudi je urednik Pasarić skoraj največ radi Spevca po navadnem sodu obsojen na hudo kazen, kar bomo kasneje omenili, vendar je ta razprava v toliko zanimiva, da se je ravno ono, česar se je morda sam Spevec najbolj bal, vse odkrilo in razjasnilo mnogo obširneje, nego je bilo s početka v »Obzoru« proti njemu pisano. Po govorih profesorja in urednika Pasarića nam je še le v popolnej sliki načrtan profesor Spevec kot činovnik, profesor in politik, pa ni nič čudnega, da se je tudi občinstvo jako zanimalo za to pravdo, a zdaj celo želi, da dobi vso opisano v jedrni knjigi, katera tudi v kratkem izide. Razun Spevca je tožil urednika tudi poznati falsifikator hrvatske zgodovine dr. Gavrančič. Ali tudi ta je staknil, kar je iskal. Tako nedostojne stvari so prišle na dan, da mu je moralo biti žal, ker je začel pravdo. Odstopil pa seveda ni, če tudi mu je sam predsednik sodnije rekel, da se je o jedrni ter istej stvari pred sodom petkrat ali vselej drugače izjavil. Mislimo, da je za kvalifikacijo poštenja taka izjava zares dostatna. Najbolji dokaz, kam pridejo ljudje, ki menjajo svoje nazore. Zanimivo je namreč, da sta bila oba tožnika v svoji mladosti strastna privrženca Starčevićeve stranke, zdaj sta pa strastna protivnika hrvatske opozicije ter preganjata ono, kar sta nekdanj oduševljeno branila.

orožja, poleti s ščitom, kopjem in mečem pred neštevilnimi legijonami v boj! Ali slišiš, kako se je zbral okolu tvojih nog ves svet in kadar potreseš s kopjem, kako vsklikne jednoglasno? Ali slišiš, kako zamira od strahu tvoje ime na jeziku plemenom, ki živé čisto kraj sveta? Vse, kar le ugleda tvoje oko, napolni s svojim imenom! — Vedno stremi po večjem: svet nima konca in tudi željam ne stavlja meje! Divje in brezobzirno, vedno dalje zasedaj svet — naposled si priboriš celo nebo!»

A prestal je govoriti Rim in vperil orlove svoje oči na vshod. Proti vshodu je obrnila tudi Grška svoje od naslade vlažne prekrasne oči; in tudi Egipet se je ozrl na vshod s svojimi motnimi očmi.

Skalovita zemlja, neznaten narod; majhna vas se naslanja na gole holme, katere le izredka obsenči kaka suha smokvica. Za nizko in trhljeno ograjo stoji oslica. V lesenih jaslih leži Dete; nad njim je sklonjena deviška njegova mati in ji gleda z radostipolnimi očmi; visoko na nebu nad Detetom visi zvezda in ves svet je obsijala s čudno svetlobo.

Zamislil se je stari Egipet, ovit s hijeroglifi, in ponižal svoje piramide, nespokojno je zrla prekrasna Grška, obrnil je Rim svoj pogled na železna kopja; nastavila je uho velika Azija z nomadskimi svojimi narodi; sklonil se je Ararat, stari, stari dedek zemlje. —

»Obzor« so tožili tudi činovniki državnega kolodvora, ker je prinašal tožbe raznih strank radi neurednosti, ki se gode pri odpošiljavi razne robe, posebno vina in hrane. Stranke večkrat odposlanih stvari niso niti dobile, ali pa v največem neredu in deloma pokradeno. Za to so stranke prinesle dokaze, ali činovniki zahtevajo od njih, da jim povedo tata, njih pa da ne sme nobeden ogovarjati. Tako tedaj sme na železnicah trajati največi nered, a nobeden nima prav, če se na to potoži, kajti mažarski činovniki so nedotakljivi.

(Konec sledi).

Politični pregled.

V Ljubljani, 5. januarja.

Dr. Herold o političnem položaju. Minuli ponedeljek se je vršil v Žičkovu mladočeški volilski shod, na katerem sta poročala državna poslanca dr. Herold in Engel. O političnem položaju je govoril dr. Herold, ki je najprej krepko zavrnil trditev Slovanom nasprotnih listov, češ da so mladočeški državni poslanci opravljali službo lakajev pri grofu Badeniju, ter pojasnjeval nadalje, da Mladočehi nimajo strahu pred nobeno vlado, toda ne marajo pa donašati takih žrtev, s katerimi bi se največ okoriščali samo nasprotniki. Gautscheva vlada si bode prizadevala, da si pridobi potrebno večino; ako se ji pa to ne posreči, vladala bo absolutistično. Prva njena naloga obstoji v tem, da pomiri razburjene nemške duhove, in tu pridemo na prvo preporno točko, jezikovne naredbe. Govornik izjavlja, da se zastopniki češkega naroda gotovo ne bodo pulili zato, kaka bo oblika jezikovnim naredbam. Naša glavna zahteva pa je in ostane ta, da se omogoči vsakemu Čehu najti njegovo pravico v domovini v njegovem materinem jeziku. Jedinost kraljestva in enakopravnost obeh narodnostij se morati ohraniti, in tam, kjer se ugodi Nemcem, priznati treba pravice tudi Čehom. Čehi ponujajo roko v spravo prvič iz svojega naravnega nagiba, drugič pa zato, da nobenemu sinu češke domovine ne bo treba iskati težišča izven domovine. Jednake pravice v vsakem oziru Čehom in Nemcem, in sprava je dognana. — Mnogoštevilni poslušalci so navdušeno odobraval ta odkriti govor ter izrekli svojemu vnetemu zastopniku burno pohvalo in zaupanje.

Lecherjev poraz. Novega leta dan se je pripetilo poslancu dr. Lecherju, jednemu najbolj marljivih sotrudnikov nemške obstrukcije, znemu po njegovem 12 urnem govoru, na shodu v Kufsteinu nekaj, kar gotovo ni pričakoval. Nemški nacionalci in socijalni demokratje so ga vsprejeli z velikimi častmi. Govoril je dolgo, kakor zna le on, govoril stvarno, strogo stvarno: o žganju, petroleju, da tudi o sladkorju ter seveda vmes vpletal razne neumestne opazke o taktiki katoliške ljudske stranke. Vspah pa je bil tak, da so izrekli navzoči, seveda Lecherjevi somišljeniki ne, zaupanje poslancu dr. Kapfererju, članu katoliške ljudske stranke. Junak Lecher pa je dobil in imel — smolo.

Banffyjeva zmaga in Košutov poraz. Včerajšnja seja ogerske poslanske zbornice je bila po večtedenskem boju konečno vendar le odločilna, prodril je vladin predlog in propadel nasprotni Košutov. Da bo temu tako, slutilo se je že na predvečer odločilnega dne, kajti v neodvisni Košutovi stranki je zavladala splošna poparjenost. Kolovodje te stranke so konečno le uvideli, da se vedno bolj zmanjšuje število njih zvestih pristašev. Znano jim je bilo, da je ves njih boj zaman, ker je bila večina na Banffyjevi strani že zdavno zagotovljena. V predzadnji seji so pristaši Košutovi še poskusili svojo srečo, že tedaj pa se jim je bralo z lica, da jim je pošla vsa moč. In res je bilo tako. — V včerajšnji seji je vodja Košut še poslednjikrat poskusil svojo srečo. Še jedenkrat je v daljšem govoru utemeljeval svoj predlog, napadal Banffyja in njegove pristaše, potem pa je umolknil. Takoj za njegovim govorom vršeče se glasovanje je pokazalo, da se je Košutu izneverilo vse, karkoli zvesto ne prisega na njegovo zastavo. Banffyjev predlog je bil vsprejet z veliko večino, Košutov pa odklonjen.

Dogodki v Španiji. S sedanjim položajem v Španiji ni nezadovoljen samo general Weyler s svojimi ožjimi somišljeniki, marveč tudi klub konservativcev je pokazal, da se ne strinja popolno s

politiko sedanje vlade in si želi nazaj Canovasovih časov. Predsednik poslanske zbornice, Pidal, je imel včeraj v konservativnem klubu daljši govor, v katerem je pobijal politiko liberalne stranke, ki je odstavila generala Weylerja in uvedla na Kubi avtonomijo, ki postane lahko osodepolna. Naglašal je, da se morajo konservativci združiti ter poiskati si pot iz situacije, ki se je ustvarila po smrti Canovasovi. Dostavil pa je govornik, da se vladi tako dolgo ne bode nasprotovalo, dokler ne završi započetih del. — To je torej dokaz, da se sedanja Sagastova vlada še ne more hvaliti s popolno zaupnostjo od vseh strani, ker skuša uvesti in dognati marsikaj, kar se ne strinja z načeli krščanstva. Vsekako pa treba pojasniti, da je bila uvedba avtonomije na Kubi jedna najbolj potrebnih in najnujnejih zadev in le žal, da se je uvedla šele sedaj, ko je Španija morala donesti že toliko žrtev. Prebivalstvu se mora dovoliti vendar toliko prostosti, da more slobodno dihati. Vse hrepeni dandanes po razširjenju avtonomije, ker prevladuje prepričanje, da je le tem potom mogoč razvoj narodov, jedino le jedna stranka v Španiji se izraža nepovoljno o tej naredbi.

Razmere na Portugalskem niso sicer boljše, kakor lansko leto v tem času, nasprotno pa tudi ne mnogo slabše, kakor pred jednim letom. V prestolnem govoru povodom otvoritve državnega zastopa je omenjal kralj Dón Carlos I. nekaterih operacij v zunanji politiki, ki so se deloma s pomočjo evropskih velesil izvršile še precej ugodno, in tudi nemiri v Južni Afriki so se vsaj večinoma plegli. Državno gospodarstvo izkazuje vkljub nekaterim zboljšavam nekoliko prebitka, ne da bi bilo treba povišati bremena davkoplačevalcev. Poskrbelo se bode posebno za vojno in pomorsko ministerstvo, pa tudi kolonialni minister bo dobil svoj delež, ki ga potrebuje posebno v Mozambique. Le nekaj se ne dopada zunanjim kapitalistom, portugalskim upnikom. Omenjalo se ni nič, kako se bo skušalo ustreči zahtevam raznih upnikov. Toda ker vedó, da jim vlada ne more še zamašiti nenasičenih ust, se zadovolje za sedaj tudi z — molčanjem.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 5. januarja.

(Skupni razgovori.) Kakor smo zvedeli, vrši se prvi razgovor zastopnikov obeh slovenskih deželnozborskih klubov in trojice državnih poslancev za vzajemno delo v petek 7. t. m. v deželni hiši na Turjaškem trgu.

(Iz deželnega šol. sveta.) Začasni učitelj V. Tschinkel v Stalcerjih je imenovan definitivnim, in definitivna učiteljica M. Levstek v Senožečah za prvo dekliško mesto v Postojini. Dalje je sklenil dež. šol. svet, da se jednorazrednici na Brdu in v Hinjah razširite na dvorazrednici ter ustanove nove šole v Žvirčah, Vel. Liplenih in Visejem (na zadnjih dveh krajih po našem mnenju čisto brez potrebe).

(Zahvala.) Predsednik katol. polit. društva vodja Povše je dobil nastopno pismo: Vaše blagorodje! Cenjeni gospod kolega! — Sprejmite Vi in cenjeni odbor katoliškega političnega društva mojo in mojih gospodov somišljenikov najiskrenejšo zahvalo za prijazno obvestilo o sklepu slavnega društva dné 11. decembra t. l. ter o njegovem soglasju z načeli, ki so vodila dosedaj večino. Soglasje tako vplivnega društva, kakor je katoliško politično društvo, vsprejemamo kot dokaz zaupanja. Trdno se oklepajoč večine, njenih načel in enakopravnosti vseh narodov monarhije si smatramo za svojo nalogo, da uresničimo omenjena načela. Proseč, da tolmačite ta čutstva čestitemu društvu, ostajam z največjim spoštovanjem Vaš udani grof Palfy, l. r. Praga, dné 21. decembra 1897.

(Iz Mengša.) Pravica se je skazala. Pred božičnimi prazniki je dobilo 41 (štirideset in jeden) mož od c. kr. okr. glavarstva v Kamniku po glavarskem slugi 63 gld. 07½ kr. kot »odškodnino za ukvartiranje brambovcev dné 28. in 29. avg. p. l.« — Gospod Janez Vidali plačal je 63 gld. 07½ kr. »vsled glavarstvenega uradnega ukaza«, kakor svedoči tu sem poslano glavarstveno sporočilo št. 17.849. — Čitatelji naj primerjajo in sodijo ta odlok, ta dejanja in »Narodov« dopis iz Mengša dné 11. nov. št. 258 pod imenom: »Ka

toliška obrekovanja» ter »Slovenčeve« dopise dne 9. nov. in druge, ali je »Slovenec« obrekoval, ko je trdil na podlagi vojaških pisem, da so vojaki vse plačali, moške pa ne dobili? »Ko bi se pa hoteli, svetlobe se boječi poštenjakoviči malo natančneje informovati, izvedeli bi, da je gospod župan celo okolu 10 gld. več izplačal, kakor je pa sam prejel od vojaške oblasti«, tako »Narod« dne 11. nov. — Da, informovali smo se popolno natančno s pomočjo žandarmerijskega poizvedovanja, c. kr. okr. glavarstva in vojaške oblasti, da je župan plačal 63 gld. 07 1/2 kr. premalo, ne pa »celo okrog 10 gld. preveč.« — Ali smo mi napadali zavrtno, če smo zahtevali resnico in pravico? — Po »Narodovem« receptu mora biti že »zavrtno«, ker on tako trdi. Kedo tedaj kali mir pri nas? Da bi ljudstvo po nedolžnem trpelo škodo, ne boš Jaka kaše pihal! 100 kron še vedno čaka »Narodovega« dopisnika, pa le ne pride po nje! Na dan z resnico! Obžalujemo »Narod«, da ima tako resnicoljubne poročevalce. Sicer pa »gliha vkup štriša«, kakoršen list, tak tudi dopisnik in tisti, katerega zagovarja. Za pravico in resnico kjer in kedar hočete!

(Iz mestnega zbora ljubljanskega.) V sinočni redni seji je naznanil župan, da je podarila »Glasbena Matica« za mestno loterijo krasno sliko. Ponudba učitelja Fr. Stehlička glede šolskih tabel ter priziva Fr. Pilkota in Mat. Zdešarja se odklonijo. Glede določitve nivela za novo cesto, ki je projektovana paralelno z Dunajsko cesto, in za sosednje ceste se sprejme predlog odsekov. Mestna hiša št. 24 v Prešernovih ulicah se odstopi Alojziji Turk za 4000 gld. s pogojem, da mora stroške za regulacijo nositi sama. Pisateljskemu podpornemu društvu se ponudi za odkup posestva na Poljanski cesti svota 20.000 gld. brez vsakih nadaljnjih bremen. Odobri se opravični red za mestno elektrarno in izvedljo v direktorij odb. Grošelj, Pavlin, Senekovič, Šubic in Žužek. Poslednja točka dnevnega reda se obravnava v tajni seji.

(Iz Kamnika.) Biserno mašo svetega očeta, katera se je kot tako izreden dogodek po naši misli nekam premrzlo obhajala, smo pri nas vendar dosti lepo praznovali. Silvestrov dan popoldne še le začel je krožiti po mestu glas: Napravimo razsvetljavo! Misel je izšla iz ljudstva samega, kar daje stvari še le pravo ceno. Nekateri so izvedeli še le jedno uro pred večerom, nekateri še le, ko so videli druge prižigati, in vendar je bilo skoro do zadnje hiše vse razsvetljeno. Na Starem gradu in na Kratni sta gorela dva lepa kresova. Z Malega gradu je odmeval strel in se mogočno vmešaval med častitljivo zvonjenje, katero je donelo najprej iz farnega in samostanskega, potem iz žalskega zvonika čez mesto v pozno noč. Vse to združeno delalo je veličasten vtisek. Mesto je pokazalo, da spoznava in časti v papežu svojega vrhovnega cerkvenega glavarja. Zares, taki momenti so sposobni — in bi se morali zadostno izrabiti — da se bolj in bolj poživlja in utrjuje v ljudstvu vesela zavest, da ima v papežu očeta in — takega očeta!

(Katoliškega Obzornika) 4. šte. je izšla. Zakasnela je zaradi obilnih poslov tiskarne. Prva številka drugega letnika izide sredi februarja.

(Pri srečanju 150 lozov mestnega ljubljanskega posejila.) ki se je po načrtu vršilo v 2. dan januarja 1898. leta, so bile izžrebane:

šte. 69572 z dobitkom 25000 gld.	
» 71158 » » 1500 »	
» 29421 » » 600 »	
» 40341 » » 600 »	
» 46687 » » 600 »	
» 54575 » » 600 »	
» 19540 » » 500 »	
» 61728 » » 500 »	

šte. 847, 2265, 2855 3315 3735 3766, 3920 4126, 5009 5127 6065 6605 6644 6648, 6693 6734 7841 7989 8972, 9013 9109 9159 9399 9714 11374, 12401 12605 12650 12930, 14547, 14605 15036 15087, 15544 15742 16040, 16072, 16365 17196 17777, 18885 19293 21292, 21470, 21974, 23503, 23531 23799 24181 24390, 24534 26466, 26688, 28569, 28743 28812 29980, 30015 30810 31407 31928, 31941 32517 33386 34513 35952 36285 36780 36887 37297 38743, 39343 40503, 41489 42014 42467 42665 44388, 45104, 45507, 46244 46365 46649, 47037, 47744 49219, 49237, 49833, 50876 51325, 54491, 54719, 55080, 55776 56008, 56463, 56477, 56807, 57105,	
---	--

58304 58311, 58326, 58337, 58575, 58833, 59863, 59914 60247, 60396, 61719 61836, 62257, 62906, 63057, 63881, 64289, 64739 64954, 65108 65292, 65397 65439, 65800 65815, 67858, 68865, 69791 69944, 70964, 71432 72121, 72186, 72745, 72971, 73032, 73144, 73608 73928, 74369, 74462, 74786 in 74911, vsaka z dobitkom 30 gld.

Od doslej izžrebanih lozov niso še izplačane številke:

šte. 25456 z dobitkom 25000 gld.	
» 38726 » » 25000 »	
» 70102 » » 25000 »	
» 36052 » » 15000 »	
» 57951 » » 1500 »	
» 59466 » » 1500 »	
» 35755 » » 600 »	
» 37592 » » 600 »	
» 70453 » » 600 »	
» 41148 » » 500 »	

in šte. 152, 267, 288 552 559 1012 1057 1106, 1109, 1126, 1205, 1286 1353, 1905, 1951, 2621, 2766 3073 3419 4129 4278 4991, 5093, 5133, 5338 5346 5707, 5770 6702 6832 6903, 7259, 7713, 7748 8317 8624 9379, 9462, 9550, 9565, 9696 9701, 9792, 10055, 10291, 10483 10732 11036, 11231, 11419 12238, 12394 12651, 12874, 12875 13166 13223 13523, 14003 14031 14117, 15054, 15083 15196 15957, 15965, 16193, 16307, 16423, 16928, 17248, 17734 17856 19068 19243, 19403, 19505, 19819 20213 20478, 20499 20532 21299 21549, 21737, 21853, 22251, 23539, 23600, 23752, 23775, 24119 24301, 24943 25234 26006, 26272 26403 26869 27124, 27138 27556, 27637, 27824, 27879, 28314 28337, 28980 29397, 30016 30081 30188, 30837 30955 31605 31967, 32224 32345 32476 34106, 34454 34950 35094 36222 36600 36877, 37114, 38033 38214, 38862 39285 39505, 39649 40202 40382 41425, 42273, 42575, 42606, 42952, 43198, 43343, 44084, 44265, 44452 44632, 45048, 45078, 45202, 45502, 45594, 45751, 45759, 45936, 46041 46152, 46670, 46753, 48042, 48107, 48203, 48564, 48631, 48797 50242, 50372, 50586, 50685, 51189, 52652, 52796, 53044, 53688 54133, 54559, 54623, 55931, 56116, 56284, 57278, 57464, 58052, 58261, 58738, 59077, 59103, 59379, 59587, 60063, 60728, 60779, 60932, 61139, 61486, 61652, 61993, 62054, 63034 64345 64453, 64519, 64670, 64770, 65005, 65294, 66139, 66172, 66232 66538, 66618, 68007, 68368, 68386, 68637, 69236, 69387, 69470, 69847, 69930, 70041, 70253, 70386, 70468, 71218, 71344, 71595, 71836, 72522, 72574, 72937, 73619 73339, 73819, 74045 74105, 74117 in 74920, vsaka z dobitkom 30 gld. — Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljana, dne 2. januarja 1898.

(Iz Gradca), 4. prosinca. Minuli prazniki, o katerih se oznanja blagovestje miru in sprave vsemu krščanskemu svetu, so naklonili tudi našim nacionalnim dijakom sredi njih razburjenosti nekaj miru in počitka. Seveda ta mir ni bil posebno sladak in blažec, zakaj njega blagovestnik je bil fml. Succovaty, »tvrd, neizprosni, mož jeklen«, kadar treba varovati disciplino in ugled armade, če ni drugače, tudi proti volji vsemožne birokracije in oholega, dozda razvajenega nemškega dijaštva. Mesto vse meje presegajoče navdušenosti za edino zveličavno Vsenemčijo je zavlada o praznikih neka splošna pobitost, ker je dal trdosrčni in kruti mož na prostake ponižati vse rezervne častnike, ki so se vdeležili zadnjih izgredov. Ta stroga kazen je vzbudila sicer mnogo ogorčenosti, javljajoče se v tihiem škripanju z zobmi, uplivala je pa vendar blagodejno na tega in onega, ki mu še ni šovinistična gorečnost do cela posmoldila možganov, da je začel treznejše misliti in opreznije izražati svoje mnenje. To veliko nevarnost, pretečo »heilö-kliki«, so Schönererjanci takoj opazili in nemudoma poslali Wolfa v Gradec, da z nova obodri pešajoče pijonirje nemškega kričastva in z nova podneti že ugašajoči plamen nemškega šovinizma. Wolf je prav dobro izvršil svojo misijo, tolažil je dijake, naj nikar ne obupajo, saj vendar mora nemštvo v Avstriji prejeti ali slej zavladata vsem drugim narodnostim in jih v kot potisniti, ko so nemški poslanci končno vendar spoznali edino pravo pot politkovanja in našli ključ, s katerim naj se rešujejo vsa preporna vprašanja v — fizični sili. »V političnem vrvenju vspeva le tisti, ki ima močnejše komolce in si zna z njimi pomagati.« No, to ni nič novega, vse to se je že večkrat slišalo, tudi

ni nič čudnega, da je potrto nemško dijaštvo z nova zdivjalo in spet začelo prepevati nacionalne, v Avstriji prepovedane pesni, le to je čudno, da je mestna policija vse to mirno gledala in roke križem držala. Ali bi ne bilo umestno, da se napravi konec vsemu nemškemu razsajanju s tem, da se nadomesti mestno policijo z državno, kar se je že po vseh večjih mestih zgodilo? — Kakor znano, pričel je skrajno nacionalni »Grazer Tagblatt« izdajati redno prilogo »Deutsche Stimmen aus Krain und Küstenland«. »Tagblatt« meni, da bo z njimi pridobil tudi pokrajine pod Savo, ki še niso — kakor upa — popolnoma izgubljene za Vsenemčijo, s tihiim pristavkom, kakor bi bili Slovenci nad Savo že itak utopljeni v vsenemškem morju! Poskus je sam na sebi smešen, a značilen za naše razmere na Kranjskem in Primorskem.

(S Krke.) Na Silvestrov večer smo Videmci in Gmajncani med slovesnim zvonjenjem ob priliki biserne maše sv. Očeta razsvetlili okna, tudi par kresov je zaplamljelo v proslavo Leona XIII. — Nismo pa mislili, da bomo imeli še isti večer tako žalostno razsvetljavo! Okoli 7. ure je začelo goreti v Lesah pri Kovaču. Gasilno društvo je hitelo brž na pomoč, pa je bilo seveda že vse v ognju. Toliko je pomagalo, da se ogenj ni razširil na sosedne hiše. Pravijo, da je najbrž zažgal neki pijan »vandrovec«, ker ni dobil pijače, katere je imel že tako preveč.

(Socijalnodemokratski shod) vršil se je zadnje nedelje v Koslerjevi pivovarni. Program imel je kot glavno točko: Krščanskosoc. ali socijalnodemokratska železničarska organizacija. Shoda udeležilo se je okoli 150 ljudi; socijalni demokratje pripeljali so vse svoje zveste iz cele Ljubljane, vendar je bilo pa železničarjev, katerim je bil shod v prvi vrsti namenjen, le prav malo in še med temi bilo je nekaj odločnih krščanskih socijalistov. Za predsednika izvolili so nekega Kmetiča, kateri je najprvo povedal, da se bode na tem shodu v »obeh šprahah govorilo, v ta nemšk in pa v ta kranjsk«, potem je pa dal besedo sodruhu Kristanu, ki je strašno učeno govoril o vsem, kar mu je ravno na um prišlo, seveda najbolj pa mahal po krščanskih socijalistih, po Luegerju, Kreku itd. Sodrugji so mu pri vsakem stavku pritrdjevali, klicali so »Pfu« in »Wacker!«, kakor se jim je ravno dobro zdelo, včasih so se pa zmotili in ravno narobe vpili in tako ubozega Kristana vznemirjali. Ko je n. pr. jedenkrat Kristan ravno prav patetično jedno perijodo končal, oglasil se je jako navdušen sodrug in pohvalil govornika: »Fejst je blo, pa še en ferkele ta črnega«. Kakor vidite, čutijo sodrugji, da smo v predpustu. Za Kristanom oglašil se je k besedi g. Žan in prav dobro pobil Kristanove trditve. Sodrugji so kar zijali. G. Žan zagovarjal je krščanski socijalizem nasproti socijalni demokraciji in dokazal, da socijalna demokracija delavstva rešiti ne more, že zaradi sredstev ne, katerih se ona poslužuje. Z gospodom Žanom so si ljubljanski krščanski socijalisti pridobili res dobro moč, posebno pa izvrstnega govornika. Sodrug Kristan je na to g. Žanu odgovarjal in skušal trditve ovreči. Govoril je dolgo, strašno dolgo, toda kaj je dokazal, in kaj je ovrge, tega nihče ne ve. Da bi pa vendar le prav nič Kristan s svojim govorom ne dosegel, za to poskrbel je zopet veledušni g. Zadnik, ta »enfant terrible« ljubljanskih socijev, ki se na vsakem shodu za Kristanom k besedi oglasi in pokvari prav vse, kar Kristan popreje sezida. Sedaj se je pa tudi jeden železničar oglašil, ki pa ni drugega povedal, kakor to, da je že štirinajst let v Ljubljani, da pa ne zna niti jedne besedice slovenski in da se mu kljub temu prav dobro godi. Kakor se vidi, je ta mož pravi vzor socijalnih demokratov. Mi Slovenci smo res potrpežljivi ljudje. Tudi Kristan je jedno tako zarobil, ko je rekel, da si morajo Slovenci omiko, katero imajo drugi narodi, še le s časoma pridobiti. Najbrž je imel omiko graških nacionalcev in socijalnih demokratov v mislih. Sedaj se je pa k besedi oglašil g. Finžgar, jedini železničar, ki je res o železničarski organizaciji govoril. Podrezal je pa kakor v sršenovo gnjezdo. Ko so namreč sodrugji videli, kako jim g. Finžgar levite bere, pričeli so vpiti, zmerjati govornika in ga psovati, kljub temu, da so vedno obljubovali svobodo govora. Navzoči nadsprevodniki vpili so nad njim: »Kaj bodeš ti nam pravil, ti si navaden delavec«.

Vendar pa ti mogočni nadsprevodniki niso imeli niti jednega med seboj, ki bi se bil drznil gosp. Finžgarju ugovarjati, in zopet je moral Kristan v ogenj. Sodrugi so bili pa že poprej razgreti in so se med tem tretjim Kristanovim govorom prav po domače med seboj zabavali. Shod se je na to kmalu zaključil, in sodrugi so šli k »ofru«, potem pa spat.

(S Krke.) Štruklje so hvalili v starih časih kot dobro jed, no narodno-zavednim občinskim odbornikom na Krki je pa — Štrukelj obležal v želodcu in silne težave jim prizadeva. Sicer jih »Narod« že drugič zdravi, pa težko, da bi jim kaj odleglo. Tudi njih ušesa silno trpé. In kaj bi ne? Kaplan ima rog, o rog čudovitega glasú! Pa če bi sam vanj trobil, preneslo bi se že še, ali ker je človek dobrega srca, posojuje ga tudi drugim, in sedaj skoro vse trobi v kaplanov rog! Kdo bo to poslušal? Kako sladko in prijazno je poprejšnja leta donela po Krki liberalna trobenta, a sedaj kar ni več spraviti iz nje glasú, ki bi koga ganil. In vse to je zakrivil nesrečni rog kaplanov! Zato je od dne volitve vedni stok in zdih. »O mati, mati, preč je preč! Zgubljena sem, zgubljena!« javkala je popolno premagana nasprotna stranka od začetka. A zgodil se je čudež, ki ga popisuje »Narod« v 291. št. lanskega leta. Dopisnik »Naroda« pa — kaj se hoče, mlad je še, pa le sili med modre očete — se silno boji za vsako besedo, ki jo zapiše, zato si nikakor ne upam mnogo prepisovati iz »Naroda«, ampak po svoje moram povedati, kako se je zgodil ta čudež. Malo težko mi bo, no pa jo bom že kako izvil. Niso ne pokopani stari občinski možje, to sem oni dan slabo zapisal, samo vrgli smo jih, vendar v Krko jih pa nismo pometali, kar bodo morda sklepali le bolj učeni Narodovci, ker je dopis prišel »iz« Krke (prav: »s« Krke!), ampak le bolj omamljeni so bili. Potem pa zavpije jeden: »Martinovec, ali si živ, Hočevan, ali si živ, živ?« In sedaj splošni: »Živ, živ, živ!« Vrli župan — živ! Vrli poštar — živ! itd. Naj tu nekaj omenim. Kolikorkrat berem v »Narodu«, v rli župan, v rli poštar, vselej mi pride v glavo hudomušna misel: Vrgli smo vaju, vrgli, župan in poštar! Torej živi so, »Narod« celo piše »zdravi«, a kakor sem že poprej povedal, želodec moramo izvzeti, ušesa so pa tudi že zelo v nevarnosti. Samo jedne stvari, ki bi najbolj pričala, da še hodi po zemlji stari odbor, pogrešam v obeh dopisih »Naroda«, namreč, da so vložili ugovor zoper volitev. Podpisov — kakor poprej volilcev — jim je manjkalo, pa nekaj so jih že dobili, saj je Magovac sopihal po občini in z njim Štajerec. Mar bi bila prišla volit, pa bi si bila prihranila to letanje! Zakaj pa mislijo ovréči, tega živi krst ne izvé. Nekdo je neki že tri leta mrtev, pa je le volil, in kar je najhuje, tako volil, kakor je zatrobil kaplanov rog. Štiri tedne ste imeli priliko, kako da ga niste izbrisali, in zakaj pri volitvi sami ni zavrnil župan takega glasú! Sicer se pa nam, ki smo vas pobili z deseticami glasov večine, ni bati za jeden glas. »Nismo mislili, da pojde tako zoper nas, a če ne bi bili prihrumeli!« To sicer sami veste, da je vaš ugovor neutemeljen, toda nekaj tednov boste le še morda čičkali na občinskih sedežih, kjer je tako mehko in prijetno in častno! Samo ljubezen do bližnjega, o kateri meni vedno dopovedujete, naj jo vršim, pri tem trpi: drugi — vaši bližnji — bi že tudi radi malo poskusili občinske sedeže, na katere ste se »intabulirali«, kakor vam zabavlja onegavi one. Zadirač v »Narodu« se jezi, ako mu jaz kak stavek ali besedo ovržem, ali ga malo trje poprimem, seveda on naj mene obrekuje, jaz pa v zagovor zapišem pravljico o jari kači in steklem polžu! Ne boš! »Prijazno šolsko poslopje imamo«, berem. Resnično, prav prijazno in domače je v njem! Lani smo imeli v šoli prave, žive miske — kaj ni to prijazno? Kaj bodo druge šole s slikami, mi, mi, ki imamo živali in natura! O »vrlega« postarja skrbi za šolo, odkar je prvi pri nji, pa najbolj priča moj dopis krajnemu šolskemu svetu. Te-te, tiste dni ste me pa hitro ubogali! Sicer pa, če je sedaj šola od zunaj majhno podobna (samo da bi imela vrata vsaj kljuko!), ali ste jo naredili za svoj denar, ali ste jo popravili prostovoljno?? Ali ni prišel ukaz: Do tega in tega? Šipe so pa sedaj tudi pobite, a ne kupi jih ne g. učitelj ne poštar. Malo čudni ste, možje, recite, kar hočete. Po jedni plati hvalite šolo, po drugi pa trobite ljudem, da bo novi odbor precej

začel drugo zidati. Čemu neki, ako je stara tako izvrstna, in pa še plačana ni vsa. Sicer pa še ne veste, kaj je občinski zastop in kaj krajni šolski svet, in kakšne so dolžnosti vsakatega! Kakor bi se bil najedel modrosti z veliko žlico, vtika se učena glavica »Narodovega« dopisuna v vse, celo v cerkveno pravo! Da bo mir, moram mu še to razložiti, saj mi bo hvaležen za to, ker nevedneža poučiti veleva ljubezen do bližnjega. Kadar nimam cerkvenih opravil, hodim po župniji, koder hočem, samo da doma naročim, kje me lahko dobijo, če bi prišlo kaj nujnega, smem biti v Gabrovču ali na Vrheh, ali kjer hočem. Kdor ne vrjame, pojdi v Ljubljano vprašat, oziroma tožit. Ponavljajna šola je bila poprej že ob nedeljah, pa bo še, torej sem ob četrtkih prost! Može občinski, dvakrat jednaki niste! Sedaj sem bil jeden dan na volišču, in mečete vame kamenje. Leta 1896. sem hodil dokaj dnij po župniji zaradi gasilnega društva in doma ni brizgalnic, kako ste pa takrat sodili? Ali ste dejali, da zamenjam svoje dolžnosti? Za častnega občana ste me hoteli izvoliti, pa sem še danes vesel, da sem odklonil to čast od mož vaše vrste. Najmlajši podpornik »Narodov« nerad bere predolge dopise v »Slovenca« — seveda sam ne more zložiti prav dolgih — zato bom prav kratko omenil, na kaj mi je še dolžan odgovoriti, ko toliko vé o mojih lažeh. Trdim namreč še vedno: Zadel je res škval pooblastil, Malnarju je bilo zares naročeno, pristavim, da jih je Martinovec klical: »Pojdi sem, o volitvah se menimo, ná, pij!« po vsi občini nikdar nisem letal, stare odbornike smo resnično pokopali — ne še vrgli, (ej pa so vrli!), imenik je bil brez ugovora nepopolen, o dobrotah, ki bi jih bil stari odbor storil za občino, mi ne vemo nič, vi sami se ponašate s šolo, a to ne velja. Da pa ne bo zopet tožil, da ne zmaguje, da je preveč zanj, zato bodi dopisunu in kar jih je z njim, za danes dovolj! Janez Štrukelj.

(Shod slovenskih krščanskih socialstov v Gorici.) Poroča se nam iz Gorice: V nedeljo, dné 2. t. m. vršil se je v Gorici veličasten shod slovenskih delavcev. Velika dvorana hotela Suva je bila čisto natlačena. Vseh zborovalcev je bilo nad šeststo. V imenu odbora za shod pozdravi zborovalce č. g. Knavs, kaplan v Št. Petru, ter predlaga, izvoliti predsednikom državnega poslanca č. g. dr. Gregorčiča, kateri je bil z gromovitimi »Živio«-klici jednoglasno izvoljen. — G. Knavs govori potem o krščansko-socialnem programu, katero nalogo je izvršil mojstersko. Pojasnil je zbranim delavcem, kako bi se moralo skrbeti za njihovo gmotno zboljšanje v vseh ozirih. — Gospod Dermastja je govoril o katoliški cerkvi in socialnem vprašanju. Razlaga pomen desetih božjih zapovedij za socialno preosnovo. Kadar se bodo spolnovali te, rešeno bode tudi socialno vprašanje. — Gosp. Gostinčar govori o praktični organizaciji ter pozivlje delavce, obrtnike in kmete, da si zasnujejo krepko krščansko-socialno organizacijo. Vsi govori so bili navdušeno vsprejeti. — Na predlog g. Dermastje izreče shod zaupnico krščansko slovanski narodni zvezi in g. posl. dr. Gregorčiču, na kar je predsednik, zahvaljujoč se, zaključil z »Živio«-klicem na cesarja in papeža velepomendljivi shod, kateri bode v socialnem, narodnem in verskem oziru brez dvojbe veliko koristil. Okrajno glavarstvo je hotelo delati nekatere sitnosti, — rado bi bilo shod, ki se je vršil po § 2. zb. zak., prepovedalo, ozir. zabranilo, toda možatemu nastopu nekaterih mož se je umaknilo. Menda tudi znamenje primorskih razmer.

(Iz Celovca) dné 4. jan.: Povodom upeljave novega civilnopravnega reda vršila se je dné 1. t. m. pri tukajšnjem deželnem sodišču večja slovesnost, h kateri so se zbrali sodni uradniki. Dež. sodišča predsednik Perko je v daljšem nagovoru razlagal pomen novega reda. — Lepo novoletno darilo so naklonili gospodje na našem rotovžu onim, ki si doma privoščijo glažek vina. Z dnem 1. t. m. upeljal se je namreč nov davek na vino, ki ga imajo zasebniki. Za hektoliter treba je plačati 3 gld., za vino v steklenicah pa po 10 kr. za liter.

Društva.

(Ljudska posojilnica) v Ljubljani, Gradišče št. 1, obrestuje hranilne vloge s polnimi

4½ odstotki, ne da bi kaj odtegnila, ker plača rentni davek in vse pošne in druge stroške iz svojega. Opozarjamo torej vlagatelje na današnji inserat z opombo, da daje ta zavod popolno varnost, da postopa kulantno, pošilja položnice, da se vlaga brez stroškov, zamenjava hranilne knjižice tako, da obrestovanje ne preneha, temveč nepretrgoma tečejo obresti in še višje, in da prevzame vse pošne in druge stroške, torej vsestransko.

(Odbor podpornega društva za slovenske visokošolce na Dunaju.) Predsednik Jakob Pukl, c. kr. nadporočnik v pok., sodni tolmač bolgarskega, hrvatskega, srbskega in slovenskega jezika, posestnik; prvi podpredsednik dr. Frančišek Simonič, c. kr. skriptor na vseučiliščni knjižnici; drugi podpredsednik dr. Friderik Ploj, c. kr. tajnik v finančnem ministerstvu, borzni komisar; prvi blagajnik mgr. Frančišek Jančar, papeški častni komornik, župnik nemškega viteškega reda; drugi drugi blagajnik dr. Anton Primožič, c. kr. profesor, pridržen ministerstvu za uk in bogočastje; prvi tajnik dr. Janko Pajk, c. kr. profesor; drugi tajnik Ivan Luzar, višji revident južne železnice; odborniki dr. Frančišek Sedej, c. in kr. dvorni kapelan, ravnatelj v Avgustineju, škofijski konzist. svetnik itd.; dr. Klem. Seshun, dvorni in sodni odvetnik; Žiga Sežun, c. kr. likvidator v finančnem ministarstvu; pregledovalci: dr. Vladimir Globočnik plem. Sorodolski, finančni nadsvetnik, imejitelj Takovovega reda itd.; dr. Janko Kočevan, not. kandidat; Josip Premern, c. kr. uradnik; odbornikov namestniki: Peter Hlačar, nadoficijal severo-zahodne železnice; dr. M. Murko, vseučiliščni docent, profesor ruščine v orientalski akademiji itd.; dr. Mat. Velca, c. kr. nadkomisar; pregledovalcev namestniki: Jak. Bratkovič, c. kr. profesor; Anton Koželj in France Svetie, vzgojevalca.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj, 5. jan. Danes je otvoril cesar mejnarodno razstavo za kuhinjsko umetnost v prisotnosti ministrov in raznih drugih dostojanstvenikov. — Na nagovor razstavinega predsednika obč. svetnika Seilerja se je cesar zahvalil ter se zelo pohvalno izrazil o razvoju te vrste obrta. Po preteku dveh ur je ostavil vladar razstavni prostor mej navdušenim pozdravljanjem.

Dunaj, 5. januarija. Iz krogov zaupnikov čeških Nemcev, ki so se dogovarjali z Gautschem, se čuje, da se je dosegla podlaga za bodoče sporazumljenje. Najbrže pa bodo zopet vse to preprečili nemški nacionalci, ki se tudi teh posvetovanj niso hoteli udeležiti.

Dunaj, 5. januarija. Avstrijska ladija »Griniano« je v ruskem morju zašla v led ter se potopila. Ljudje na ladiji so se rešili.

Gorica, 5. januarija. Cesarski namestnik grof Goess je v Gorici vsprejemal razne urade. Mnogo je tudi govoril z deželnimi poslanci.

Levov, 5. januarija. Rusini so sklenili na mnogih shodih, da v prihodnje v občevanju z raznimi uradi rabijo jedino rusinski jezik ter da zahtevajo, da se jim tudi v istem jeziku odgovarja.

Budimpešta, 5. januarija. Specijalna razprava v zbornici se jako počasi razvija. Minister Lukacs je dolgo govoril, opravičeval postopanje vlade ter dokazoval, da je bilo treba prebivalstvo natanko poučiti, ker bi dežela trpela ogromno škodo, ako se provizorij pravočasno ne reši.

Budimpešta, 5. januarija. Radi nekih razžaljivih besedij v posl. zbornici se je vršil večeraj dvoboj mej pristašem liberalne stranke Štefanom Tiszo in posl. Olayem. Ranjena sta oba, prvi na nosu, drugi na roki.

Atene, 5. januarija. Ruski listi poročajo, da kandiduje Rusija na mesto krečanskega guvernerja grškega princa Jurija, ker črnogorski knez ne privoli v kandidacijo vojvode Božo Petrovića. Ta vest je vzbudila v grških krogih obče presenečenje. Razni listi obžalujejo, da evropska diplomacija ni zmožna rešiti perečega vprašanja, — Grški parlament se baje v kratkem razpusti.

Tujci.

3. januarija.

Pri **Slonu**: Petrič iz Radeč. — Schuh, König z Dunaja. — Sonnenberg iz Čakovec. — Pisker iz Št. Ožbolta. — Kohn iz Budimpešte. — Kral iz Trsta. — Purkyně iz Prage. Pri **Matiču**: Tyl iz Plzna. — Moldauer, Kittel z Dunaja. — Podmenik iz Radeč. — Hauser iz Vevč. — Kolšek

z Celja. — Bindtar, Link iz Grada. — Sauer iz Vel. Ka-
niže. — Haske iz Zagreba. — Fuchs iz Kokre.

Pri *Lloyd*: Tavčar iz Ribnice.

Pri *Južnem kolodvoru*: Lokar iz Ajdovščine.

Tržne cene v Ljubljani dné 5. januarija.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st.	12 80	Špeh povenjen, kgr.	— 68
Rež,	8 80	Surovo maslo,	— 80
Ječmen,	7 —	Jajce, jedno	— 3
Oves,	6 60	Mleko, liter	— 10
Ajda,	8 —	Goveje meso, kgr.	64
Proso,	7 50	Telečje	— 60
Koruz,	6 50	Svinjsko	— 58
Krompir,	2 50	Koštrunovo	— 36
Leča, hktl.	11 —	Piščanec	— 60
Grah,	13 —	Golob	— 15
Fizol,	9 —	Seno, 100 kgr.	1 78
Maslo, kgr.	— 90	Slama, 100	1 70
Mast,	— 70	Drva trda, 4 kub. m.	7 —
Špeh svež,	— 64	" mehka, 4 " "	5 —

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m.

Dan	Čas opa- zovanja	Stanje barometra v mm.	Tempera- tura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah v mm.
4	9 zvečer	744,6	10	sr. sever	oblačno	
5	7. jutraj	743,5	— 1,0	sr. zah.	megla	0 0
	2. popol.	742,0	0 1	sl. svzh.	megla	

Srednja včerajšnja temperatura 2,5°, za 5,2° nad normalom.

Eksekutivne dražbe.

Antona Celarca z Gline neprem. posestvo (4000 in 7000 gld.), terjatev 124 gld., dné 8. jan in 12. februarja v Ljubljani.

Jakoba Franka iz Čelja nepr. posestvo (2110 gld.), terjatev 59 gld, 95 kr., dné 10. jan. in 11. februarja v Ilir. Bistrici.

Frana Keteta iz Dolenj zemljišče (1746 gld.) dné 11. jan. in 11. febr. v Vipavi.

Janeza Križmana iz Mlake zemljišča (881 gld, 50 kr.), terjatev 136 gld, 87 kr., dné 12. jan. in 16. febr. v Kamniku.

Odbor šentjakobsko-trnovske ženske
podružnice sv. Cirila in Metoda vabi vse
člane podružnice k sv. maši zadošnici po po-
kojnej gospej 13 1—1

Ivanki Gutnik-ovi,

katera se bo darovala v trnovski župni cerkvi v
petek, dné 7. t. m. ob 8. uri zjutraj.

Gosp. lekarnarju Piccoli-ju

v Ljubljani.

Podpisani usoja si Vašemu blagorodju uljudno
naznaniti, da rabi poslano tinkturo za želodec
(Tinctura Rhei composita G. Piccoli) z izvrstnim
uspehom proti želodčnemu in kataru v črevesih, isto-
tako tudi proti jetrnim in žolčnim izlivanjem.

Bolnišnica usmiljenih bratov.

Gradeo, dné 2. februarja 1897.

Provincijal

brat Emanuel Leitner.
nadzdravnik.

232 100—80

Bortolo Sardotsch, Koper

(tvrška obstoji od l. 1828)

prodaja

domaća in inozemska olivna olja.

Na zahtevanje pošilja vzorce brezplačno in franko.

Ozir poštenosti,

zmernih cen in točne, redne poštežbe so najboljši dokaz razni
samostani, cerkvena predstojništva in zasebniki, kateri pri
gornji tvrdki kupujejo vse, kar potrebujejo takega blaga, od
najfinjšega namiznega olja do goriva in olja za ma-
zanje strojev. 674 62

Naznanilo.

„Južno-štajerska hranilnica“ v Celji
obrestuje hranilne vloge kakor dosedaj tudi
od novega leta 1898 naprej po

4 odstotke,

ne da bi odtegovala rentni davek.

Nevzdignjene obresti pripisujejo se vsa-
kega prvega prosinca in prvega ma-
lega srpana h kapitalu.

Ravnateljstvo.

Delavnica kleparskih, ključarskih,

ANTON BELEC

Št. Vid nad Ljubljano

izdeluje ter ima v zalogi

cerkvene svetilnice ali stalnice

dve po 793 8

iz kositarja 12, 15, 18, 20 gld., iz medenine
22, 24, 28, 32 gld., iz topaka 40, 50 gld.,

obhajilne svetilnice

iz kositarja po 2 gld., iz medenine po 5, 8,
10 gld.

pušice z zvončki

za pobiranje mloščine, iz kositarja po
1,50 gld., iz medenine 5 gld.

štedilna železna ognjišča

vsa železna in tudi razna za vzdati.

!! Pokrivanje zvonikov !!

Barvanje zvonikov

napeljevanje strešnih žlebov in strelovodov.

Razne želez. ograje, vrata, omrežja za pokopališča id.

Zavod za
umetnost
slikarij
steklo
B.Škarda

v Brnu.

Specijaliteta:

Izdelovanje cer-
kvenih oken.

Sedemkrat odlikovan.

Ceniki zastoj
in franko.

Se dopisuje v vseh
slovanskih jezikih.

Katalogi na upogled.

kovino-tiskarskih, stavbenih in galanterijskih del.

S kritevjo zvonikov prevzema ob enem tudi tesarska dela.

IVAN KREGAR

izdelovatelj cerkvenega
orodja in posode

v Ljubljani, Poljanska cesta 8,
poleg Alojzijevejšča

priporoča se prečast. duhovščini, cerkvenim
predstojništvom in dobrotnikom v najna-
tančnejše izdelovanje

*monštranc, ciborijev, ke-
lihov, tabernakljev,
svečnikov, lestencev,
križev id.* 764 9

iz najboljšje kovine po poljubnem slogu
in po nizki ceni.

Svoji k svojim!

Podpisani priporoča velečastiti duhovščini in
slavnemu občinstvu

čebelno-voščene sveče

za cerkev, procesije in pogrebe,

gospodom trgovcem 838 10-7

voščene zvitke in mēd

za prodajo v škafih po 15, 20, 40 kg težkih prav
po ceni. — Za čebelarje

izvrstni garantirani pitaneec

v škafih po 5 kg, a kg 50 in 60 kr., škafja 30 kr.,

pošilja se po pošti proti povzetju ali predplačilu.

Dobiva se mēd v satovji in pitaneec

v škafih po 20—40 kg prav po ceni.

Za birmo, Božič, Miklavža itd. pro-
daja raznovrstno medenino na debelo in drobno.

Zaloga in prodaja

brinja in brinjevca

liter gld 1,20, mēdeno žganje liter 1 gld.,

vse je lastni izdelek.

Kupuje tudi vsaki čas mēd v panjih,

sodčkah, kakor tudi vosek in suho sa-
tovje po kolikor mogoče visoki ceni.

Za obila naročila se toplo priporoča in za-
gotavlja točno in pošteno poštežbo

Oroslav Bolencec

svečar in lektor, trgovina z medom i voskom,

Ljubljana, Wolfve ulice 10.

Št. 22.779.

Razglas.

11 1—1

Ravnateljstvo c. kr. priv. vzajemne zavarovalnice proti požarnim škodam
v Gradcu si usoja svojim p. n. zadružnikom naznanjati, da se

s 1. januarjem 1898

začenja

vplačevanje doneskov za l. 1898

in da se vsak čas lahko plača pri ravnateljski blagajnici, pa tudi pri zastopih
v Celovcu in v Ljubljani* in okolišnih komisarijih.

Pri tem se pa omenja, da se vsem tistim zadružnikom poslopijinega
oddelka, ki so bili že prvih devet mesecev 1896 pri zavarovalnici zavarovani in še 1898. leta ostanejo, po sklepu društvenega zbora z dné 3. maja 1897 iz 1896. leta doseženega gospodarskega prebitka poslopijinega oddelka povrne znesek v visokosti 10% leta 1896 vplačanih društvenih doneskov, za katere se dolžni donesek za 1898. leto pomanjša.

V Gradcu, dné 20. decembra 1897.

Ravnateljstvo

c. kr. priv. vzajemne zavarovalnice proti požarnim škodam
v Gradcu.

* Pisarna zastopništva v Ljubljani se nahaja v lastni hiši zavoda na Marije Terezije cesti št. 2, v pritličji, neposredno pri vhodšču.

(Ponatis se ne nagradi.)

Ljudska posojilnica

Gradišče št. 1 v Ljubljani

obrestuje hranilne vloge tudi po novem letu po

4½ odstotka

brez odbitka rentnega davka.

868 2

Posojilnica v mestu Kamnik

obrestuje hranilne vloge tudi po novem letu po

4½ odstotka

brez odbitka novega rentnega davka.

856 4-4

Ravnateljstvo.

Vsem znancem in prijateljem vošči

veselo in srečno novo leto

861 2-2 *rodbina Karol Pollak.*

Prodá se iz proste roke

hiša

z lepimi prostori, katere obsega 7 spalnih sob, kuhinjo, jedilno shrambo in 2 kleti.

Nahaja se ob glavni cesti v Kapucinskem predmestju v Škofji Loki. Vrejena je za trgovino, kakor tudi za stanovanje. Prilicna je tudi za razne rokodelce.

Oglasiti se je pisмено pri Ivanu Cegnarju, sedlarju v Lescah na Gorenjskem. 859 3-2

Prijatelji slovenske akad. mladine, naročite se na

NORO

ki je glasilo slov. katol. akadem. dijaštva.
Cena: Za nedelje 1 gld., za diške 60 kr.
Upravnik: Pavel Marija Valjavec, stud. iur., Dunaj, V., Matzleinsdorferstrasse 76, IV, 30.

Razglas.

Z odlokom veleslavnega c. kr. deželnega sodišča v Ljubljani z dné 20. decembra 1897, št. 11747, dovoljena

prostovoljna dražba

v zapuščino pokojnega gosp. župnika **Martina Derčar-ja** spadajočih dragocenosti, cenjenih na 43 gld., vršila se bo

v petek, dné 7. prosinca 1898, ob 9. uri dopoldne v pisarni podpisanega c. kr. notarja kot sodnega komisarja.

Dr. Fran Vok,

c. kr. notar v Križankih, kot sodni komisar.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

v Ljubljani, na Marije Terezije cesti šte. 1 (v Knezovi hiši)

obrestuje hranilne vloge po

858 3-3

4½ odstotka

brez odtege rentnega davka, kojega zadruga sama za vložnike plačuje, na kar se občinstvo opozarja.

Uradne ure vsaki dan od 8. do 12. ure dopoldne.

Št. 226 pr.

Razpis služeb.

852 3-3

Pri mestnem magistratu se razpisujejo sledeče službe:

- služba tržnega nadzornika s prejemki IV. činovnega razreda;
 - služba magistratnega koncipista s prejemki V. činovnega razreda, event. služba magistratnega konceptnega praktikanta z adjutom letnih 600 gld.;
 - troje služb pisarniških praktikantov z letnim adjutom po 480 gld.
- Od reflektantov na službo tržnega nadzornika, ki bo imel vzdržavati tržni red, zahteva se teoretično in praktično poznanje živil.

Prosilci za službi ad b) morajo dokazati, da so prebili predpisane juridične izpite na kakem avstrijskem vseučilišču in da so za konceptno uradovanje tudi praktično usposobljeni. Če bi pa takšnih prosilcev ne bilo, jemal se bo v drugi vrsti tudi ozir na splošno usposobljenost in izobrazbo.

Od prosilcev za službe ad c) zahteva se splošna usposobljenost in pa dovršeni nauki na kakem nižji gimnaziji ali realki. Prednost bodo pa imeli prosilci, ki se morejo izkazati s srednješolskimi zrelostnimi spričevali.

Službe ad b) in c) so razpisane v stalno podelitev, služba ad a) se pa oddaja za zdaj začasno in se podeli stalno takrat, ko dokaže nadzornik zahtevano sposobnost za poverjeni posel.

Prosilci za jedno zgoraj označenih služb naj svoje s potrebnimi dokazili opremljene prošnje vlagajo pri predsedništvu mestnega magistrata najpozneje

do 15. januarija 1898. l.

ker bi se pozneje došle prošnje ne upoštevale.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dné 22. decembra 1897.

Deset minut od nameravane proge bodoče bohinjske železnice, 2 uri od Bleda, se prostovoljno pod jako ugodnimi pogoji prodá

hiša

z gospodarskim poslopjem,

mlinom in žago

z izvrstno vodno močjo,

ki bi bila sposobna tudi za kako večje tovarniško podjetje. — Nadrobnosti pové dr. Val. Krisper v Ljubljani.

4 3-2

Dunajska borza.

Dné 5. januarija.

Skupni državni dolg v notah	102 gld. 60 kr.
Skupni državni dolg v srebru	102 " 55 "
Avstrijska zlata renta 4½%	121 " 60 "
Avstrijska krona renta 4½%, 200 kron	102 " 35 "
Ogerska zlata renta 4½%	121 " 05 "
Ogerska krona renta 4½%, 200 kron	99 " 60 "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	947 " — "
Kreditne delnice, 160 gld.	356 " 75 "
London vista	119 " 95 "
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 " 80 "
20 mark	11 " 74 "
20 frankov (napoleonor)	9 " 52½ "
Italijanski bankovci	45 " 37½ "
C. kr. cekini	5 " 68 "

Dné 4. januarija.

4½% državne srečke l. 1854, 250 gld.	160 gld. — kr.
5½% državne srečke l. 1860, 100 gld.	160 " 75 "
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	188 " — "
4½% zadolžnice Rudolfove zelez. po 200 kron	99 " 40 "
Tisine srečke 4½%, 100 gld.	139 " 50 "
Dunavske vravnjavne srečke 5½%	128 " — "
Dunavsko vravnjavno posojilo l. 1878	109 " — "
Posojilo goriskega mesta	112 " 50 "
4½% kranjsko deželno posojilo	98 " 50 "
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4½%	98 " 40 "
Prioritetne obveznice državne železnice	225 " — "
" " južne železnice 3½%	184 " 25 "
" " južne železnice 5½%	126 " 50 "
" " dolenskih železnic 4½%	99 " 50 "

Kreditne srečke, 100 gld.	197 gld. 25 kr.
4½% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	165 " — "
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	18 " 50 "
Rudolfove srečke, 10 gld.	25 " 50 "
Salmove srečke, 40 gld.	76 " — "
St. Genois srečke, 40 gld.	79 " — "
Waldsteinove srečke, 20 gld.	57 " — "
Ljubljanske srečke	21 " 50 "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	159 " 80 "
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	3440 " — "
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	431 " — "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	79 " 75 "
Splošna avstrijska stavbiuska družba	104 " 50 "
Montanska družba avstr. plan.	140 " 35 "
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	168 " — "
Papirnih rubljev 100	127 " 25 "

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za zgube pri zrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.